

[Landbrugsministeren.]

herigennem faas en Hjælp, saaledes at det kan balancere alligevel.

At de Beløb, der skal udredes til Gennemførelse af dette Rentetilskud, skal udredes af Formuerne her i Landet, anser jeg for fuldt forsvarligt og berettiget, for det er dog saaledes, at samtlige Formueejere har en ikke ringe Interesse i, at Landbrugets Gældsbyrde saneres, thi det vil betyde en Sanering af hele vor Udlaansvirksomhed her i Landet, hvad Formueejerne dog har meget stor Interesse i.

Naar det ærede Medlem Hr. Thomsen udtalte Mistillid til Renteudligningsfonden, var det mig ubegribeligt. Nu har L. S. i de sidste 2—3 Aar Gang paa Gang netop krævet gennemført konjunkturbestemt Rentebetaling, og naar der saa foreligger et Forslag, som i høj Grad imødekommer dette Ønske, har man ikke straks nogen større Kærlighed til det, tværtimod; for at komme Forslaget til Livs udtalte det ærede Medlem, at det var en mærkværdig Bestemmelse, der er indført, at Renteudligningsfonden i sit fulde Omfang ikke skal virke højere op end til 60 000 Kr. Det er jo ikke rigtigt. Den har baade med Hensyn til Indbetaling i opadgaaende Tider og med Hensyn til Udbetaling i Nedgangstider fuldt ud samme Virkning over for alle Landmænd, idet den virker over for dem i Forhold til deres bogførte Ejendomsværdier. Det ærede Medlems Udtalelse er derfor helt ved Siden af, den er fuldkommen urigtig, den viser, hvor dybt det ærede Medlem sætter sig ind i disse Spørgsmaal, for bare ved en meget løselig Gennemlæsning vilde det ærede Medlem se, at Bestemmelserne om 60 000 Kr.-Grænsen slet ikke indeholdes i § 18, men i § 15, hvor der er Tale om Rentetilskud til de meget forgældede Landmænd. Naar vi her ind sætter en Begrænsning af 60 000 Kr., skønt en saadan Bestemmelse ikke fandtes i Sommer, er det ud fra den Betragtning, at det maa erkendes, at de større Landmænd for Tiden er bedre stillet, ikke mindst i Forhold til de mindre Landmænd, end i Forsommeren, og der er derfor en vis Rimelighed i, at man for saadannes Vedkommende begrænser den Støtte, der gives den enkelte Landmand gennem dette Afsnit.

Oprettelsen af Krisefonden vil sikkert i ikke ringe Grad modvirke Prisstigningen i Landbruget, saa snart Tiderne gaar en Smule opad, og det Spørgsmaal er af overordentlig stor Betydning. Skønt vi nu har haft 4 Aars Krisevanskeligheder for Landbruget, er de Priser, der betales for Landejendomme,

saa høje, at de ligger langt ud over Forrentningsmuligheden, men alligevel er der, saa snart Priserne for Landbrugsprodukter stiger en Smule, en øjeblikkelig Stigning i Landejendomspriserne, selv om de altsaa i Forvejen er rundt regnet 30 pCt. over Forrentningsværdien. Det er et Forhold, som er overordentlig betænkeligt for fremtidige Udøvere af Landbrugsvirksomhed, saa ogsaa af den Grund er det af Vigtighed, at man gennemfører den Fond, her er Tale om.

Til yderligere Modvirkning af disse farlige Prisstigninger er der i § 51 foreslaaet en Bestemmelse, som gaar ud paa, at der udstedes et vist Forbud mod Pantsætning i Landbruget. Det ærede Medlem Hr. Kyed var inde paa en Omtale af dette Forhold, jeg tror ogsaa, andre ærede Medlemmer har været inde paa det. Uden at man egentlig, i alt Fald fra Hr. Kyeds Side, saa vidt jeg kunde høre, helt vilde afvise denne Bestemmelse, var man alligevel noget betænkelig ved den. Det ærede Medlem erkendte ganske vist, at Landejendomspriserne Højde laa langt over Forrentningsmulighederne, og at der i Virkeligheden derfor var Grund til at beskæftige sig med det Forhold og nu gennemføre Foranstaltninger, der kunde modvirke de høje Landejendomspriser, men det ærede Medlem var dog af den Mening, at Aarsagen til dette Misforhold er, at Efterspørgselen efter Ejendomme er betydelig større end Tilbuddet. Det tror jeg det ærede Medlem har Ret i. Jeg tror, det hænger i høj Grad sammen med, at selv om man skal betale for meget for en Landejendom, saa synes mange unge Mennesker, som har Lyst til Landbruget, at de alligevel hellere vil anbringe en mindre Kapital i et Landbrug — en Kapital, som de maaske aldrig ser mere —, hvis de derigennem kan faa Beskæftigelse, Virksomhed, Tag over Hovedet og i det hele taget nogenlunde trygge Udsigter til, at de kan klare Vanskelighederne, end de vil blive arbejdsløse eller sætte deres Sparepenge i endnu usikrere Virksomheder. Men der er ingen Tvivl om, at den frie Pantsætningsret, som man har haft i Landbruget, og som man har udnyttet meget stærkt i de sidste 25 Aar, har i høj Grad været medvirkende til at højne Ejendomspriserne. Det, at man kan laane og laane mod at give Pant i Ejendommen langt ud over Ejendommens virkelige Værdi, bidrager i høj Grad til, at man i Virkeligheden indkasserer Virkningen af eventuelle fremtidige Opgangstider og paa den Maade gældsbehæfter Landbruget mere, end heldigt er.